

N:o 137.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående driftkostnader under år 1913 för egnahemslånefonden; gifven Stockholms slott den 29 mars 1912.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härigenom föreslå Riksdagen,

att för beredande under år 1913 af bidrag till egnahemslåneförmedlare för betäckande af för dem genom lånerörelsen uppkommande kostnader och möjliga förluster med belopp, motsvarande för hvarje låneförmedlare en half procent af den ej till betalning förfallna kapitalskuld, hvori låneförmedlaren på grund af från egnahemslånefonden utkomna statslån vid samma års början häftat till staten, såsom driftkostnader under nämnda år för egnahemslånefonden förslagsvis uppföra ett belopp af 135,000 kronor att utgå direkt af fondens afkastning.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.*Alfred Petersson.*

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 29
mars 1912.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON.

SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Petersson, anförde.

Då egnahemslånefonden år 1904 inrättades, medgaf Riksdagen, att Kungl. Maj:t finge af fondens medel årligen anvisa såsom bidrag till hushållningssällskapen för betäckande af för dem genom lånerörelsen uppkommande kostnader och möjliga förluster ett belopp, motsvarande för hvarje hushållningssällskap en half procent af den ej till betalning förfallna kapitalskuld, hvori sällskapet på grund af från fonden utbekomna statslån vid årets början häftat till staten. Dylika förvaltningsbidrag beviljades därefter för åren 1906, 1907 och 1908.

Då vid 1908 års Riksdag vissa förändringar blefvo vidtagna i de för egnahemslånerörelsen gällande bestämmelser, medgafs äfven låne-

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 1 saml. 100 häft. (Nr 136—138.) 2

förmedlande aktiebolag och föreningar rätt att komma i åtnjutande af samma förvaltningsbidrag, därvid såsom grundval för beräkningen af bidraget skulle godkännas äfven de statslån, som dessa låneförmedlare redan förut fått sig beviljade.

Förvaltningsbidragen utgingo äfven under år 1909 i enlighet med af Riksdagen lämnadt medgifvande från egnahemslånefondens kapital-tillgång.

Då emellertid en dylik anordning syntes mindre lämplig, bland annat på den grund att fondens kapital därigenom så småningom förminskades, under det att fondens skuld till riksgäldskontoret förblef oförändrad, beviljade 1909 års Riksdag på framställning af Kungl. Maj:t till bestridande af ifrågavarande förvaltningsbidrag på extra stat för år 1910 ett förslagsanslag af 75,000 kronor samt 1910 års Riksdag, likaledes på framställning af Kungl. Maj:t, på extra stat för år 1911 ett förslagsanslag af 95,000 kronor. Vid beräkning af anslagens storlek utgick man från att låneförmedlarnas icke förfallna kapitalskuld vid 1910 och 1911 års början komme att uppgå till respektive omkring 15,000,000 och 19,500,000 kronor.

Då medel för ifrågavarande förvaltningsbidrag äfven för år 1912 syntes böra finnas tillgängliga och då dessa medel enligt de af Kungl. Maj:t genom beslut den 30 december 1910 godkända grunder för förändrad uppställning af riksstaten borde uppföras såsom driftkostnad för egnahemslånerörelsen samt afräknas å egnahemslånefondens brutto-afkastning, begärde Kungl. Maj:t genom nådig proposition hos nästlidet års Riksdag att för ändamålet förslagsvis måtte uppföras ett belopp af 110,000 kronor, eller det belopp, hvartill omförmälda förvaltningsbidrag beräknats under år 1912 komma att uppgå, att utgå direkt af fondens afkastning.

Jämväl för år 1913 synas medel af Riksdagen böra äskas till bestridande af omförmälda förvaltningsbidrag. Beträffande det härför erforderliga beloppet anholder jag få erinra, att enligt den af statskontoret gjorda beräkning, på hvilken fördelningen af förvaltningsbidragen för år 1912 grundat sig, låneförmedlarnas ej till betalning förfallna kapitalskuld vid början af samma år uppgick till omkring 22,173,000 kronor. Då för år 1912 hela det belopp af 5 miljoner kronor, hvaröfver Kungl. Maj:t för samma år ägt förfoga, blifvit af Kungl. Maj:t för ändamålet disponerad, skulle följaktligen vid 1912 års slut låneförmedlarnas icke förfallna kapitalskuld kunna, oafsedt eventuella inbetalningar och amorteringar, beräknas till i rundt tal omkring 27 miljoner kronor. Då någon förändring i de grunder, enligt hvilka förvaltningsbidragen

hittills beräknats, icke synes mig böra äga rum, skulle under sådana förhållanden, såsom jag vid föredragning den 13 januari 1912 af frågan om kapitalökning år 1913 för, bland annat, egnahemslånefonden redan meddelat, förvaltningsbidragen under år 1913 komma att uppgå till ett belopp af omkring 135,000 kronor. I detta samband ber jag få erinra, att fondens afkastning år 1913 efter afräknande af berörda driftkostnadsbelopp, 135,000 kronor, beräknats till 1,008,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen

att för beredande under år 1913 af bidrag till egnahemslåneförmedlare för betäckande af för dem genom lånerörelsen uppkommande kostnader och möjliga förluster med belopp, motsvarande för hvarje låneförmedlare en half procent af den ej till betalning förfallna kapital-skuld, hvari låneförmedlaren på grund af från egnahemslånefonden ut-bekomna statslån vid samma års början häftat till staten, såsom drift-kostnader under nämnda år för egnahemslånefonden förslagsvis uppföra ett belopp af 135,000 kronor att utgå direkt af fondens afkastning.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdade hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:

Curt Rothlieb.